

Gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. de leden van de Gemeenteraad
Postbus 11
4140 AA LEERDAM

Ons kenmerk : 1430945

Datum : 14 februari 2025

Onderwerp : Raadsinformatiebrief inzake
Leerlingen en Onderwijs-
huisvesting in het gebied
Hagestein en Hoef en Haag

Geachte leden van de raad,

Inleiding

De bouw van project Hoef en Haag is gestart in 2016 en in 2017 zijn de eerste woningen opgeleverd. Er is gepland dat er in totaal in Hoef en Haag ongeveer 1.800 woningen worden gebouwd, verdeeld over drie wijken: Dorpshart, het Lint en de Erven, met een verwachte oplevering van de laatste woningen in 2027.

In een eerste studie, eind 2016, wordt gesproken over ruimte voor voorzieningen zoals o.a. horeca, winkels, huisartsen en fysiotherapeut waarvan de realisatie tussen 2018 en 2020 was voorzien. Volgens de studie 'mogen in Hoef en Haag ook onderwijs en zorg worden gevestigd'. In bestemmingsplan Hoef en Haag is een beperking opgenomen van 2.000 m² onderwijs en 2.000 m² kinderopvang.

Een bestemmingsplanbeperking van 2.000m² voor onderwijs correspondeert met een maximum van 357 leerlingen.

Met de voorgaande beperkingen is vorm gegeven aan de keuze om Hoef en Haag niet als zelfstandig dorp met eigen voorzieningen te ontwikkelen. Deze keuze heeft geleid tot uitdagingen op het gebied van met name het onderwijs en de kinderopvang.

MFC Hagestein

Vorig jaar heeft uw raad, om deze uitdagingen het hoofd te bieden, o.a. een besluit genomen over de locatie(keuze) voor het realiseren van het Multifunctioneel Centrum Hagestein (MFC). Binnen dit MFC is in de huisvesting van de Meester Vosschool voor maximaal 300 leerlingen voorzien. Hiertoe is er een projectorganisatie opgezet, lopen de gesprekken met Lekstede Wonen, is een architect aan de slag en wordt gewerkt aan het ruimtelijk kader ofwel het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPVE) waarbinnen dit het MFC gerealiseerd moet/kan worden (zie hiervoor raadsinformatiebrief van 17 december 2024).

Desalniettemin is dit een proces waarin procedures en onderzoeken de voortgang (ernstig) kunnen vertragen.

Wordt het MFC Hagestein tijdig in gebruik genomen, dan is er medio 2027 ruimte voor in totaal 1.005 tot 1.070 leerlingen uit Hagestein en Hoef en Haag. Dit is inclusief de

tijdelijke huisvesting THV¹2 en het in gebruik blijven van de huidige Meester Vosschool. Dit geeft veel verkeersbewegingen maar biedt voor Hagestein als kern ook een kans op het behoud en continuïteit van o.a. een onderwijs- en kinderdagopvangvoorziening en tegelijkertijd op vernieuwing van een dorpshuis/ontmoetingsplaats voor inwoners.

Drie punten vragen daarbij om uw aandacht:

1. Met de realisatie van het MFC Hagestein is voor wat betreft het dorp Hagestein de limiet bereikt aan het absorptievermogen van het dorp. Een limiet die tegelijk kan blijken uit het verzet tegen realisatie van THV2 vanwege de grote hoeveelheid verkeer vanuit Hoef en Haag naar Hagestein.
2. Tijdigheid van oplevering en ingebruikname van de onderwijshuisvesting binnen het MFC Hagestein (voorzien in augustus 2027).
3. Op basis van de meest recente prognose 2024 is huisvesting van het aantal leerlingen van maximaal 1.070 nog steeds onvoldoende.

Prognose 2024.

Waar het om ervaring(en) gaat met de ontwikkeling van nieuwe wijken en de bijbehorende voorzieningen (woningaantallen, bevolkingsopbouw, geboorten, leerling ontwikkeling) is deze zodanig dat bij wijken/projecten zoals Hoef en Haag met 1.800 woningen ervaring het volgende leert:

- In de pieksituatie is er gemiddeld sprake van in ieder geval 0,5 leerling per woning. Dat wil zeggen in ieder geval 900 leerlingen.
- In een stabiele situatie na de leerlingenpiek is er gemiddeld sprake van 0,25 leerling per woning. Dat wil zeggen minimaal 450 leerlingen.

Daarbij worden opbouw, piek en stabiel aantal leerlingen beïnvloed door o.a. de snelheid van bouw van woningen/wijk. Kort, snel op elkaar en regelmatig terugkerend betekent een groot aantal jonge kinderen (onderbouw van een school). Langzaam en verspreid over langere tijd of met uitstel door bijvoorbeeld een bouw- of economische crisis betekent een lagere piek, omdat de eerste instroom van een basisschool na acht jaar weer begint uit te stromen. Ook het soort woningen heeft invloed op aantallen kinderen. Bouw van hoge aantallen starters-, betaalbare (sociale) huur en koopwoningen geeft een ander effect op ontwikkeling van de bevolking en leerlingen dan alleen dure koopwoningen en seniorenwoningen.

Om leerling(pieken) in nieuwe wijken in voldoende mate op te kunnen vangen is het noodzakelijk dat een beschikbaar schoolgebouw voldoende groot is om of alle leerlingen te kunnen huisvesten of dat er ruimte beschikbaar is in de vorm van overige leegstaande voor onderwijs geschikt te maken gebouwen of grond.

Naast de voornoemde 'ruimte' is verder het bewaken, en periodiek monitoren van de leerling-ontwikkeling een andere randvoorwaarde. Het periodiek laten maken van een actuele en recente prognose is onderdeel en noodzakelijke randvoorwaarde om tijdig in te kunnen spelen op veranderende leerlingaantallen.

In het vervolg van deze raadsinformatiebrief informeren wij u over dit voortschrijdend inzicht over de leerlingontwikkeling en tegelijk informeren wij u over de al gezette stappen en de oplossingsrichtingen waaraan het college denkt.

Prognose 2024.

Eén van de onderleggers voor de besluitvorming over de locatie van het MFC Hagestein is de prognose van 2022 geweest. Daarnaast is ook gekeken naar de daadwerkelijke inschrijvingen bij de scholen voor een zo actueel mogelijk beeld. Daarin was een trend van een sterkere groei al zichtbaar. Op basis daarvan is de omvang van de onderwijsruimte binnen het MFC Hagestein bepaald op 300 leerlingen. De prognosecijfers 2022 gingen uit van een noodzakelijke onderwijs capaciteit voor een piekbehoefte van 900 leerlingen in 2028/2029. Daarbij is eind 2021 naast de prognose nog gebruik gemaakt van actuele tellingen van de scholen zelf.

¹ Tijdelijke Huisvestingsvoorziening

Gezien de geplande capaciteit van maximaal 1.070 leerlingen zoals hiervoor genoemd, leek dit voldoende.

De prognose 2024 zoals met de schoolbesturen vastgesteld op 22 oktober 2024 laat een ander beeld zien. De piek houdt langer aan en wordt hoger.
De leerlingencijfers in de pieksituatie van de prognosecijfers 2024 liggen 39% hoger op 1252 leerlingen in 2034.
Daarna lopen de aantallen leerlingen naar verwachting terug. Ook de cijfers in een stabiele situatie in 2042 liggen hoger op circa 734 leerlingen.
Daarmee liggen de huidige aantallen ongeveer 130 leerlingen hoger dan op basis van de prognose 2022 (600 leerlingen) was voorzien. Het betreft een prognose (model).

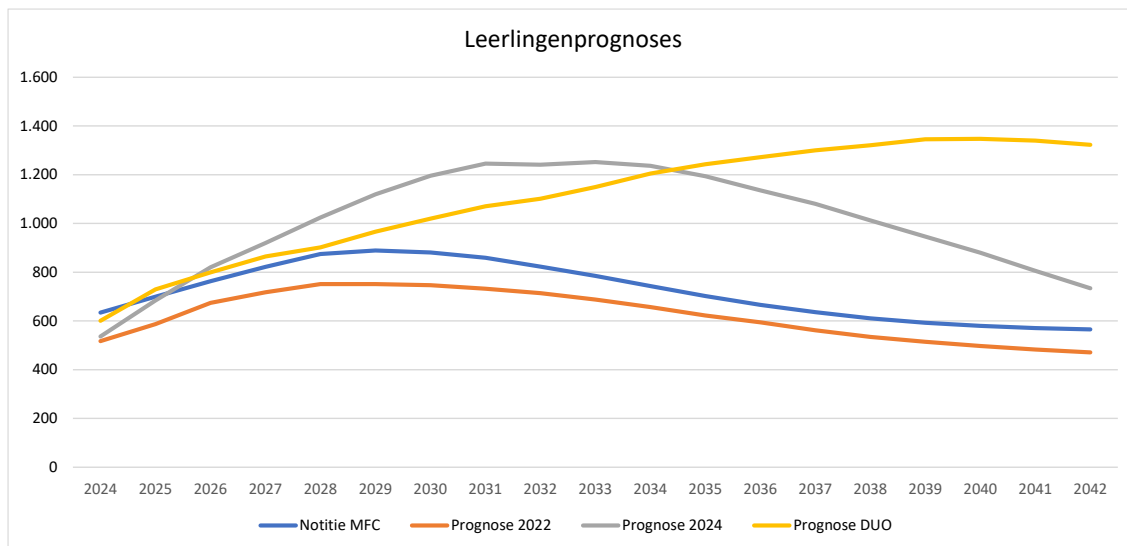
Cijfermatig en Visueel is een en ander in onderstaande tabel en grafiek zichtbaar.

Prognose 2022					okt-22	okt-23	okt-24			okt-25		okt-26		okt-27	okt-28	okt-29	okt-30	okt-31	okt-32	okt-33	okt-34	okt-35	okt-36	okt-37	okt-38	okt-39	okt-40	okt-41
Instnr	Naam	2021	2022	2023	2024	2025		2026		2027		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042		
18LZ01	Mr. Vosschool	190	195	255	308	335		370		392		409	409	407	400	391	378	363	346	332	316	303	293	284	277	271		
31LJ00	Het Avontuur	36	81	151	209	252		304		326		342	342	340	332	323	310	294	277	262	246	232	222	213	206	200		
	Totaal	226	276	406	517	587		674		718		751	751	747	732	714	688	657	623	594	562	535	515	497	483	471		
	Notitie MFC Hagestein				634	700		763		822		875	889	881	859	823	785	743	702	666	636	611	593	580	571	565		
OMVANG	SCHOLEN	vaste voet	lIn/m²	M²'s	3.589	3.921		4.238		4.535		4.801	4.872	4.831	4.721	4.540	4.349	4.137	3.931	3.750	3.599	3.473	3.383	3.317	3.272	3.242		
	2	200	5,03	Lokalen 1:	25																							
				Mr Vos	12,3	13,4		14,8		15,7		16,4	16,4	16,3	16,0	15,6	15,1	14,5	13,8	13,3	12,6	12,1	11,7	11,4	11,1	10,8		
				Avontuur	8,4	10,1		12,2		13,0		13,7	13,7	13,6	13,3	12,9	12,4	11,8	11,1	10,5	9,8	9,3	8,9	8,5	8,2	8,0		
				TOTAAL	20,7	23,5		27,0		28,7		30,0	30,0	29,9	29,3	28,6	27,5	26,3	24,9	23,8	22,5	21,4	20,6	19,9	19,3	18,8		
Prognose 2024					okt-23	okt-24		okt-25		okt-26		okt-27	okt-28	okt-29	okt-30	okt-31	okt-32	okt-33	okt-34	okt-35	okt-36	okt-37	okt-38	okt-39	okt-40	okt-41		
Instnr	Naam			2024	2025		2026		2027		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042			
18LZ01	Mr. Vosschool			303	367		424		463		490	513	530	551	549	554	548	531	508	487	461	435	408	378	349			
31LJ00	Het Avontuur			233	317		396		457		534	607	666	695	692	698	689	663	628	594	552	511	472	428	385			
	Totaal prognose 2024			536	684		820		920		1.024	1.120	1.196	1.246	1.241	1.252	1.237	1.194	1.136	1.081	1.013	946	880	806	734			
OMVANG	SCHOLEN	vaste voet	lIn/m²	M²'s	3.096	3.841		4.525		5.028		5.551	6.034	6.416	6.667	6.642	6.698	6.622	6.406	6.114	5.837	5.495	5.158	4.826	4.454	4.092		
	2	200	5,03	Lokalen 1:	25																							
				Mr Vos	12,1	14,7		17,0		18,5		19,6	20,5	21,2	22,0	22,0	22,2	21,9	21,2	20,3	19,5	18,4	17,4	16,3	15,1	14,0		
				Avontuur	9,3	12,7		15,8		18,3		21,4	24,3	26,6	27,8	27,7	27,9	27,6	26,5	25,1	23,8	22,1	20,4	18,9	17,1	15,4		
				TOTAAL	21,4	27,4		32,8		36,8		41,0	44,8	47,8	49,8	49,6	50,1	49,5	47,8	45,4	43,2	40,5	37,8	35,2	32,2	29,4		
Ruimtebehoefte vlgns Scholen						aug-24	feb-25	jul-25	aug-25	feb-26	jul-26	aug-26	feb-27	jul-27														
18LZ01	Mr. Vosschool					331	350	395	360	390	420	380	410	440														
31LJ00	Het Avontuur					293	316	332	330	351	375	372	383	411														
						624	666	727	690	741	795	752	793	851														
				Lokalen 1:																								
				Mr Vos		16			18		19																	
				Avontuur		14			17		19																	
				TOTAAL		30,0			35,0		38,0																	

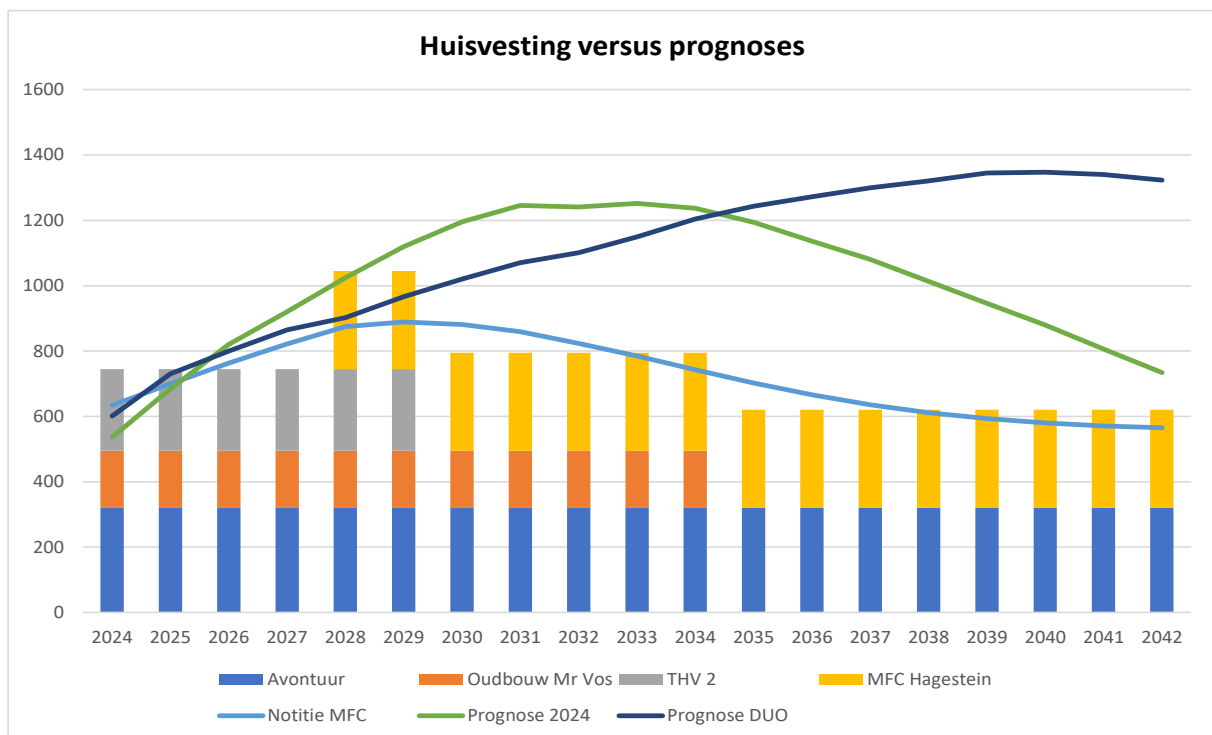
Tabel 1: Overzicht resultaten verschillende prognoses incl. korte termijn scholen

PEILDAT	INSTELL	VESTIG	INSTELL	POSTCO	PLAATS	GEMEEN	GEMEEN	PROVIN	SOORT	CLUSTE	DENOM	BEVOEG	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	LEEFTH	2
20241001	18LZ	1	Meester V	4124AK	HAGESTEIN	1961	Vijfheeren	Utrecht	Bo	nvt	Openbaar	41638	0	51	59	35	54	32	39	29	28	4			
20241001	31LJ	0	Het Avontu	4125TR	HOEF EN H	1961	Vijfheeren	Utrecht	Bo	nvt	Protestant	41528	0	66	63	40	29	29	27	25	14	4			
													117	122	75	83	61	66	54	42	8	628			

Tabel 2: Leerlingentelling 1 oktober 2024; Bron datagegevens Dienst Uitvoering Onderwijs, ministerie OCW

Grafiek 1: Verwachte ontwikkeling leerlingaantallen conform de 'verschillende' prognoses

Grafiek 2: Verwachte aantallen leerlingen, verschillende prognoses afgezet tegen capaciteit.

Ook door DUO is een prognose gemaakt. Hierin is de stijging minder fors na 2028, maar deze houdt wel langer aan en in de stabiele situatie blijft het leerlingaantal fors hoger met 1300 tegenover 570 (prognose en notitie MFC Hagestein), een verschil van 730 leerlingen. Bij deze prognose past één kanttekening.

Het bureau dat de prognose voor DUO opstelt gaat uit van verdere en doorgaande woningbouw waarbij die ook al aan specifieke gebieden en postcodes worden toegewezen. Woningbouwplanning op dat concrete niveau worden bij leerling prognoses niet toegepast, omdat deze binnen plantermijn van 10 jaar niet bekend zijn.

Oplossingen voor onderwijshuisvesting vanaf augustus 2025

Het bovenstaande – een op korte en langere termijn – hoger te verwachten aantal leerlingen dan waarmee tot op heden is gerekend vormt de achtergrond waartegen medio december een opdracht is neergelegd bij team Projecten van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. De formulering van deze betreffende opdrachten/verzoeken behelzen:

1. Onderzoek de mogelijkheden en realiseer maximaal acht lokalen voor de beide scholen OBS Meester Vos en CBS Het Avontuur. Dit bij voorkeur ter plaatse van de huidige THV2 in Hagestein. Beschikbaarheid: augustus 2025
2. Voer een quickscan uit naar de (on)mogelijkheden voor de ontwikkeling van een locatie in de nabijheid van Hoef en Haag waarop in eerste instantie huisvesting voor 352 leerlingen (14 lokalen/ 1.970m² bruto vloeroppervlakte) wordt gerealiseerd. De locatie (grond) dient daarnaast van een dergelijke omvang te zijn dat:
 - a. een eventuele (permanente) verplaatsing van de huidige THV2 mogelijk is en;
 - b. daarbovenop een eventuele (tijdelijke) uitbreiding voor nogmaals 300 leerlingen mogelijk is in het geval dat ontwikkeling en realisatie van MFC Hagestein tot vertraging leidt (bestemmingsplan, omgevingsvergunning en bezwaren).

Beschikbaarheid: augustus 2026

Bij voorkeur dient de locatie voor THV3 minimaal in augustus beschikbaar en bouwrijp te zijn om daarop in 2026 te kunnen starten met de realisatie van de noodzakelijke (onderwijs)huisvesting.

1. Acht lokalen extra per augustus 2025

Voor de uitbreidingsaanvraag van acht lokalen is door team Projecten gekeken naar verdere uitbreiding van de huidige locatie THV2 met vier lokalen.

Technisch is dit mogelijk, qua hoeveelheid verkeer, omgevingsvergunning (rode contour) evenals toekomstige woningbouwvoornemen zal dit mogelijk op bezwaren stuiten.

Het aspect tijdigheid is dan ook problematisch

In de tussentijd heeft zich een kans voorgedaan door een voorgenomen aankoop van het pand in Hoef en Haag dat bekend staat als "De Keuken" aan de Lekstraat 38 in Hoef en Haag. Dit voorstel is inmiddels aan uw raad voorgelegd.

Dit pand ligt tegenover het hoofdgebouw van de school Het Avontuur en biedt op dit moment een kans om de groei van de school voor in ieder geval de korte termijn op te lossen. Het pand dient volgens het in de (concept) koopovereenkomst opgenomen kettingbeding minimaal 10 jaar een maatschappelijke functie te behouden. Het pand is door de school, na noodzakelijke aanpassing, geschikt bevonden voor het huisvesten van ongeveer 80-90 leerlingen. Dit voor in ieder geval minimaal 10 jaar, maar voor een langere periode en zelfs permanent wordt niet uitgesloten.

Voor de (verwachte) groei van de Meester Vosschool is er eveneens een oplossingmogelijkheid voorhanden welke 'relatief eenvoudig' te realiseren lijkt. Deze kan worden gevonden in Hagestein. Hierover heeft inmiddels een gesprek plaatsgehad met de school. Daarbij gaat het om een oplossing voor ongeveer 75 leerlingen.

Voor beide oplossingsmogelijkheden geldt dat er vóór uiterlijk 1 mei 2025 voor beide uitwerkingen een college- en raadsvoorstel volgt.

2. Ontwikkeling derde locatie voor hogere en langduriger leerlingenpiek - THV3.

In het kader van de gevraagde Quickscan voor de ontwikkeling en realisatie van een locatie voor THV3 zijn/worden negen locaties nader beschouwt.

Op basis van een algehele locatielijst wordt een shortlist opgesteld van de meest kansrijke locaties voor het realiseren van een onderwijsvoorziening voor minimaal 352 leerlingen (14 lokalen/1.970m² bebouwd).

De betreffende locatie wordt op geschiktheid mede bepaald doordat er naast ruimte voor 352 leerlingen ook uitwijkmogelijkheden zijn die een oplossing (kunnen) bieden voor de navolgende uitdagingen.

- A. Vertraging van realisatie van het MFC Hagestein. Deze vertraging kan niet worden uitgesloten. Vertraging van het MFC betekent dat er naast de piekbehoefte voor 352 leerlingen een uitbreiding nodig is met 300 leerlingen.

Naast de 14 lokalen (352 leerlingen) zijn er dan 12 lokalen (300 leerlingen) extra nodig, wat het totaal op 26 lokalen brengt voor 652 leerlingen met een gebouw van 3.680m².

- B. Wenselijke verlenging van de huidige locatie en capaciteit THV2

De prognose 2022 verwachtte een piek aan leerlingen in 2028 of 2029.
De prognose 2024 verwacht een hogere piek en een piek die in 2034 komt.
De vergunning voor THV2 in Hagestein loopt af in 2029 en het gebouw moet dan weg. Deze locatie staat buiten de rode contour en tegelijk op een locatie die is voorzien ten behoeve van toekomstige woningbouw voor Hagestein.

Er zijn twee mogelijkheden om deze capaciteit, die daadwerkelijk ná 2029 nog minimaal 10 jaar noodzakelijk lijkt, te behouden:

1. Het verlengen (vergunningsaanvraag) van de termijn van de huidige THV2.
2. Verplaatsing van de capaciteit van THV2 naar een andere locatie (THV3)

Vervolg

De komende tijd werken we verder aan het geven van uitwerking aan de opties voor de korte termijn te weten extra capaciteit voor zowel Het Avontuur als de Meester Vosschool per augustus 2025.

Daarnaast werken we verder aan de verfijning om te komen tot een voorstel voor een locatie ten behoeve van ontwikkeling en realisatie van een Tijdelijke huisvestingsvoorziening (THV3) in de nabijheid van Hoef en Haag.

In totaliteit kan het hier gaan om een terreinbehoefte die kan oplopen tot 17.000m² inclusief parkeren.

Verder dragen we zorg dat op basis van de nieuwe teldatum 1 oktober van dit jaar (2025) er uiterlijk in Q1 van 2026 een nieuwe prognose beschikbaar is.

Deze prognose is dan bruikbaar om indien noodzakelijk een afweging te maken over de exacte omvang waarin THV3 moet worden ontwikkeld.

Het mag duidelijk zijn dat, los van de omvang van het huidige voorzieningencluster, op dit moment noch ruimtelijk noch financieel rekening is gehouden met de noodzaak van extra voorzieningen in Hoef en Haag afgestemd op het te verwachten aantal leerlingen.

Dat geldt zowel de onderwijsleerlingen als het eventueel faciliteren van voorzieningen voor kinderopvang. Dat is een keuze uit het verleden.

Bovenstaande verkenning van de behoefte geeft in ieder geval aanleiding tot een heroverweging van de keuze waar het om de onderwijsvoorzieningen gaat en daar komen we bij de raad dan ook op afzienbare termijn op terug.

- Binnen twee maanden aangaande extra onderwijscapaciteit voor Het Avontuur en de Meester Vosschool
- Binnen negen maanden voor extra onderwijscapaciteit (verwachte piekbehoefte) met locatie en huisvestingsvoorziening inclusief bijbehorende middelen om deze te realiseren.

Tot slot constateren we dat voor alle kernen in Vijfheerenlanden gebiedsvisies of dorps-woonvisie (DWV) trajecten in gang zijn gezet (en nagenoeg afgerond), behalve voor Hoef en Haag. We gaan komende periode intern en met vertegenwoordigers vanuit Hoef en Haag in overleg om te zien of vorm wordt gegeven aan een DWV of een ontwikkelagenda voor de toekomst voor Hoef en Haag.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden,

de secretaris,

de burgemeester,

W.J. (Judith) de Jonge

S. (Sjors) Fröhlich

Resumé met daarin aanwezige huisvestingscapaciteit versus ontwikkeling leerlingenaantallen in de tijd (2024 tm 2042)

O.b.v. tabelatum					1102023	1102024	1102025	1102026	1102027	1102028	1102029	1102030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	1102040	1102041	1102042
Gebouw EN/OF School	Plaats	Gebouw/ locatie	Max L.n.	Scholen	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042			
			capaciteit	In ont-																						
De meester Vos	HAGESTEIN	Borgerd 2	175		303	367	424	463	490	513	530	551	549	554	548	531	508	487	461	435	408	378	349			
Het Avontuur	Horftlaag	Brink 6	320		233	317	396	457	534	607	666	695	692	698	689	663	628	594	552	511	472	428	385			
	THV2	Borgerd 2.2	225																							
et opgepland 2027	MFC Hagestein	Boornagard	300																							
TOTAAL HGH/Hagestein			1.020		536	694	820	920	1.024	1.120	1.196	1.246	1.241	1.252	1.237	1.194	1.136	1.081	1.013	946	880	806	734			